

“ As long as one is alive, one should live!”

Inspraak in het WZC Verdieping met focus op collectieve inspraak

Lynn Cools
Dirk Poppe
Veerle Herst
Karen Van Garsse

Inleiding

De **participatie** van bewoners in woonzorgcentra is van cruciaal belang voor het welzijn en de levenskwaliteit van degenen die daar wonen. In toenemende mate wordt - gelukkig maar - erkend dat bewoners niet alleen zorgbehoevend zijn, maar ook individuen met unieke behoeften, voorkeuren en het verlangen naar autonomie. Het vermogen om zelf keuzes te maken, ongeacht de setting, is **een fundamenteel aspect van menselijke waardigheid**. De Tubbe-huizen willen volop inzetten op deze participatie, maar stellen vast dat dit ook niet altijd evident is.

“Hoe organiseren we daadwerkelijke participatie voor bewoners die vaak geconfronteerd worden met een scala aan uitdagingen en beperkingen die inherent zijn aan hun leeftijd of gezondheidstoestand?”

Vier **Tubbe-coaches** gingen met deze vraagstelling aan de slag en bundelden inzichten, good practices en aanbevelingen in deze bundel. We focussen daarbij op de methodes **voor ‘collectieve participatie’**, altijd te beschouwen als **additioneel op het individueel overleg** met de bewoner.

Voor ons betekent het collectief overleg **méér dan een wettelijke verplichting**.

We kiezen voor een cultuur van empowerment en zelfbeschikking voor bewoners. We menen dat het bevorderen van participatie en keuzevrijheid niet alleen de levenskwaliteit van bewoners verbetert, maar ook bijdraagt aan een positieve omgeving voor zorgverleners en de bredere gemeenschap.

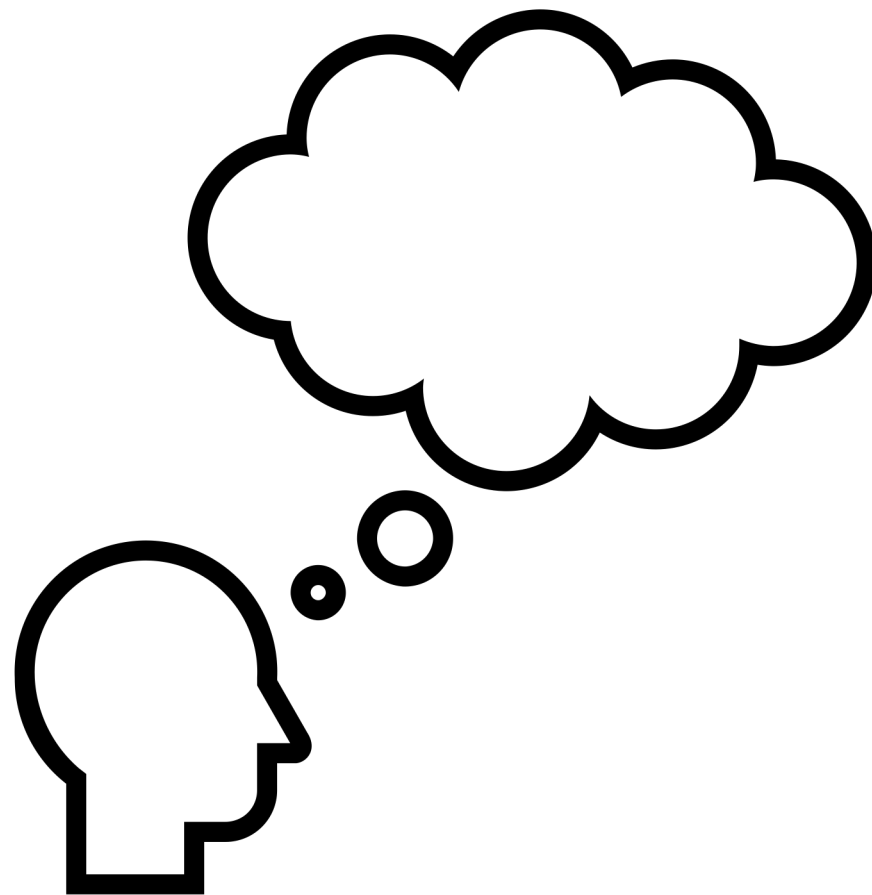
Deze bundel is bedoeld voor alle zorgmedewerkers en leidinggevenden die willen inzetten op het meer respecteren van de persoonlijke waardigheid en autonomie van elke bewoner.

Samen kunnen we werken aan een meer inclusieve ouderenzorg!

Inhoud

1. Wat is inspraak?
2. Inspraak van bewoners : een verplichting of een keuze?
3. Inspraak méér dan een verplichting, vooral een keuze
4. Inspraak, hoe realiseren?
5. Het bewonersparlement
6. Ieders stem is belangrijk
7. Flow is besmettelijk
8. Inspraak van familie en mantelzorgers
9. Hefbomen in de organisatie
10. Interessante linken
11. Contactgegevens

Wat is
inspraak?

Inspraak in een woonzorgcentrum betekent:

- Onder **inspraak** wordt de mogelijkheid begrepen van een persoon om zijn mening te laten horen (Van Dale). (Mede)zeggenschap, recht op medebestuur of de mogelijkheid om invloed uit te oefenen, kunnen hieraan gerelateerd worden.
- **Individuele inspraak** verwijst naar inspraak rond het eigen leven en rond die aspecten die het eigen leven, wonen en zorg van de bewoner aanbelangen. Deze individuele inspraak hangt sterk samen met begrippen als autonomie.
- **Collectieve inspraak** gaat over de mogelijkheid van bewoners om hun mening te uiten en invloed te hebben op de werking van het woonzorgcentrum. Hier is de term van medebestuur het beste op zijn plaats, het deelnemen aan overleg in het kader van besluitvorming binnen een organisatie. Bewoners worden samen mee betrokken in het beleid, de organisatie, de werking, het wonen en het leven van het woonzorgcentrum. Deze collectieve inspraak kan ook bij familie beoogd worden.

Inspraak,
keuze of
verplichting?

Inspraak is sowieso een verplichting

Artikel 26 van bijlage 11 van het besluit van de Vlaamse regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers van 28 juni 2019 bepaalt dat met ingang van 1 januari 2023 de woonzorgcentra een beleid moeten voeren rond de volgende aspecten:

- 1° de dementiezorg;
- 2° het omgaan met gedragsproblemen;
- 3° de valpreventie;
- 4° het voorkomen en verzorgen van doorligwonden;
- 5° de toepassing van vrijheidsbeperkende maatregelen;
- 6° de mond- en tandzorg;
- 7° de ondervoeding;
- 8° het voorkomen van infecties;
- 9° de afzondering van bewoners die lijden aan een infectie met besmettingsgevaar;
- 10° de vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg;
- 11° de ethisch verantwoorde zorgverlening;
- 12° de mantelzorg;
- 13° het vrijwilligerswerk;
- 14° de diversiteit;
- 15° de individuele en collectieve participatie;
- 16° het wonen en leven in het woonzorgcentrum.

NORMINTERPRETATIES WZC-RVT-CVK 29-11-2017 (zorg-en-gezondheid.be)

NORMINTERPRETATIE WZC en CVK in WZC

Bijlage XII, Art. 26, §1 – Gebruikersraad

Elk woonzorgcentrum richt een gebruikersraad op die ten minste één maal per trimester vergadert. Die raad is samengesteld uit bewoners en familieleden of mantelzorgers. De samenstelling kan veranderen maar het woonzorgcentrum waarborgt dat de bewoners steeds minstens de helft van de aanwezigen uitmaken.

De gebruikersraad kan advies uitbrengen, hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van het woonzorgcentrum, over alle aangelegenheden die de algemene werking van het woonzorgcentrum betreffen. Van de vergaderingen van de raad wordt een verslag opgemaakt dat aan alle bewoners en hun familie of mantelzorgers bezorgd wordt. Het personeel van het agentschap kan inzage nemen van die verslagen.

De verantwoordelijke en het personeel kunnen uitgenodigd worden om de vergaderingen van de raad bij te wonen.

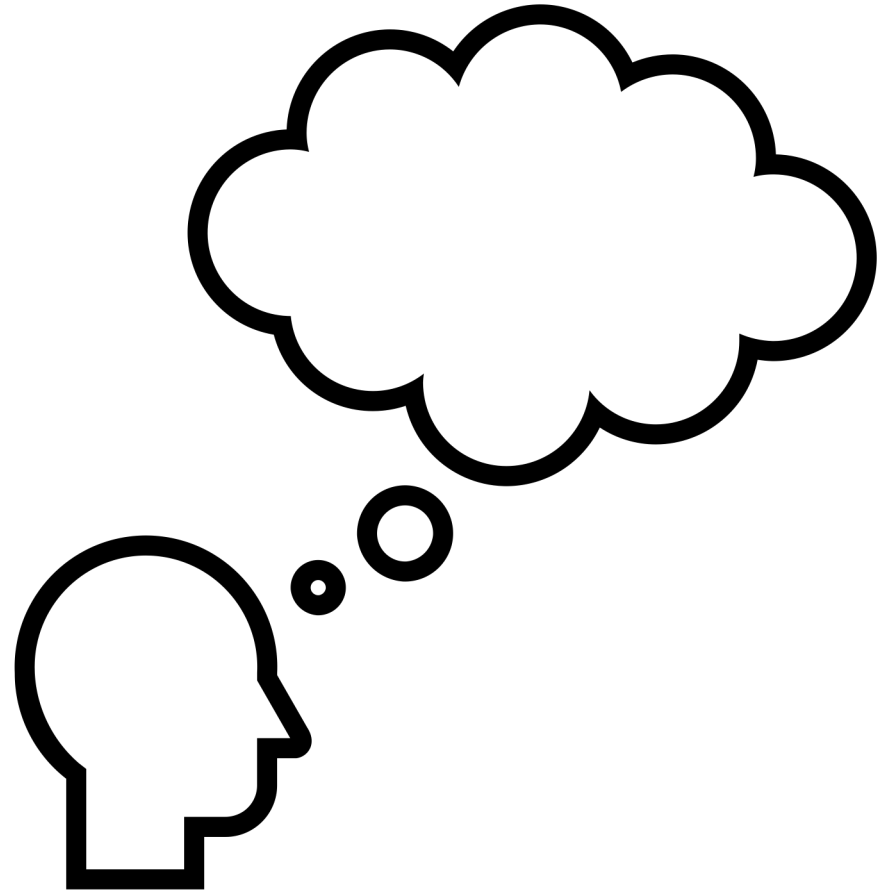

Is een
bewonersraad
voldoende
overeenkomstig de
normering?

Interpretatie:

- Gelet op de gemiddelde zorgbehoefte van bewoners in een woonzorgcentrum, wordt aanvaard dat de voorziening voorziet in een administratieve ondersteuning van de gebruikersraad.
- Enkel die vergaderingen waarvan een gedateerd verslag kan worden voorgelegd, kunnen in aanmerking worden genomen bij het bepalen van de frequentie.
- De directeur of de daartoe aangeduide persoon moet wensen en klachten opvolgen en de opvolging aantoonbaar maken.
- De gebruikersraad moet niet bestaan uit vaste leden.
- Indien de bewoners van een voorziening uitsluitend dementerende personen zijn, is een familieraad voldoende.
- Een opsplitsing tussen een gebruikers- en familieraad wordt ook aanvaard.
- De verslagen van de gebruikersraad mogen ook aan de bewoners bezorgd worden via het intern infokanaal van de voorziening of via publicatie in het huiskrantje. Als iemand toch een afgedrukt exemplaar wenst, moet dit ook kunnen (bijvoorbeeld familie die ipv de bewoner naar de vergadering komt en het verslag wil bewaren). De mogelijkheid om een schriftelijk exemplaar te vragen, moet duidelijk gecommuniceerd worden via de interne afsprakennota.

Inspraak,
méér dan een
verplichting...
vooral een keuze!

Inspraak is een keuze;
het is kiezen voor menselijke waardigheid!

**WE WERKEN IN HET HUIS VAN
DE BEWONER**

**DE BEWONER LEEFT NIET OP
ONS WERK**

Inspraak is vooral een keuze!

- Gaat over een stem geven aan iets “wat betekenis heeft voor de bewoner” dat kan bijdragen aan zich thuis/vertrouwd voelen.
 - Perspectief bieden
 - Ervaren wat ze vroeger deden
- Kan gaan over
 - Ultieme wensen (kleine of grootse dingen)
 - Behoeften in heel gewone alledaagse dingen van het (samen)leven

Inspraak is vooral een keuze!

- Kan gaan over
 - Individuele wensen/behoefte
 - Wensen/behoefte in groep
 - Wensen/behoefte van/voor heel het huis
- Soms zijn wensen/behoefte
 - Direct uitvoerbaar
 - Uitvoerbaar mits organisatie
 - Niet realiseerbaar

1. AUTONOMIE

Bevorder de autonomie en het gevoel van eigenwaarde van elke bewoner. Identificeer de capaciteiten en talenten van de bewoners en valoriseer ze. Maximaliseer de mogelijkheden om zelf beslissingen te nemen over hun eigen leven en om zelf bepaalde taken uit te voeren.

2. SAMEN BESLISSEN

Betrek systematisch bewoners en medewerkers bij de beslissingen over de organisatie van het dagelijks leven in het centrum. Sta open voor hun vragen, wensen en behoeften.

3. GEDEELDE ERVARINGEN

Creëer gedeelde ervaringen en verantwoordelijkheden door personeel en bewoners waar mogelijk samen aan activiteiten te laten deelnemen (koken, onderhoud, recreatie...).

4. COMMUNITY

Bevorder de banden met de familie en met de lokale gemeenschap.

5. OPEN COMMUNICATIE

Creëer draagvlak voor veranderingen en een gedeelde visie bij het personeel en bij de bewoners door een stapsgewijze aanpak en door open communicatie.

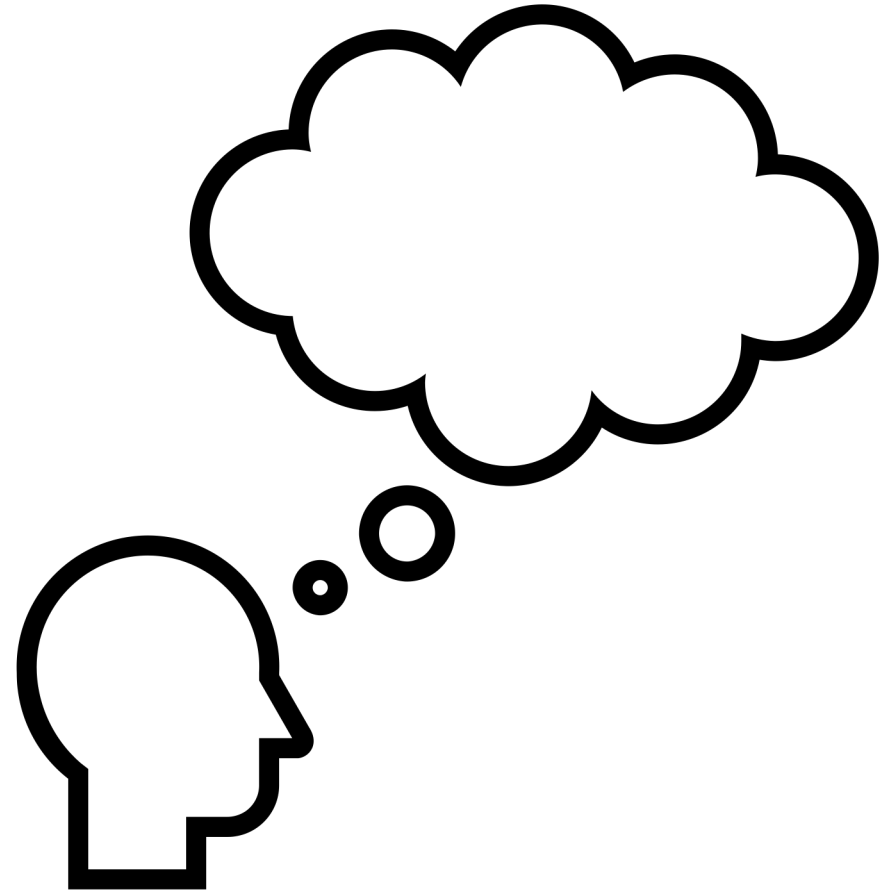
6. COACHING

Maximaliseer de autonomie en de beslissingsruimte van het personeel door een coachende vorm van leidinggeven.

www.tubbe.be

Inspraak,
hoe realiseren?

Creëer een huis waarin wensen en behoeften mogen uitgesproken worden

In groep:

- Bewonersparlement (ook wel genoemd: bewonersraad, gebruikersraad, huisraad, livingraad, leefgroep overleg, woonkamer overleg, de koffieklets, ..)

Individueel:

- Via systemen: intake, Levensverhaal, Leef- woon- zorg continuïteit, Omega, Tante Co, ...
- Via gesprek: TDO Transdisciplinair gesprek, MDO Multidisciplinair overleg met bewoner, ...

Creëer een huis waarin wensen en behoeften mogen uitgesproken worden

Een laagdrempelig huis met voelsprietten:

- Ontvangen onze voelsprietten alle signalen die bewoners uitzenden?
- Laagdrempelig zijn door authentiek contact, vertrouwen opbouwen, tijd maken bij onszelf en tijd geven aan de bewoner, een uitnodigende houding om wensen te uiten, ...
- Medewerkers aanmoedigen om écht te luisteren, geïnteresseerd vragen te stellen

Bewonersparlement

Het bewonersparlement

Het bewonersparlement is een **structureel overlegmoment**; bij voorkeur op afdelingsniveau of nog kleiner. Alleen de **bewoners en medewerkers** van de betrokken afdeling nemen deel.

Het is een overleg waarop **de bewoners** het ‘samen-leven’ en “samen – organiseren” van de afdeling bespreken en beslissen.

Het bewonersparlement is erop gericht **bewoners een stem te geven**: te beluisteren, samen te overleggen en samen te beslissen. Het is veel méér dan een infovergadering en het vergt een specifieke aanpak

Bewoners die niet kunnen/willen aanwezig zijn, worden **vooraf bevraagd** te door een medewerker, zodat ook hun mening meetelt.

Behoeften van bewoners die zich moeilijk kunnen uiten worden maximaal in kaart gebracht en vertegenwoordigd door een medewerker

Familie/mantelzorgers sluiten niet systematisch aan op het bewonersparlement

- Dit is een bewuste keuze, al vinden we dialoog belangrijk
- Behoeftes bewoner is niet gelijk aan behoeftes familie. Op individueel niveau is afstemming van deze beide behoeftes een must, maar daarvoor is het bewonersparlement niet de juiste plek. In het bewonersparlement staan de behoeftes van de bewoners centraal. In groep ervaren we dat de kans op een ongewild overstemmen van bewoners door familie groot is.
- Het is belangrijk om kaderzetting, tempo en vraagstelling altijd volledig af te stemmen op bewoners
- Doch, we sluiten niet uit dat de participatie van een familielid om de stem van de bewoner te versterken een meerwaarde kan zijn.
- Behoeftes familie en mantelzorgers krijgen een ander kanaal, vb. familieraad > zie verder.

leders stem is
belangrijk!

Hoe zorgen we ervoor dat iedereen gehoord wordt?

- Alle bewoners behoren tot de leefgroep! Dus goed bewaken dat iedereen vertegenwoordigd wordt.
- Tracht de stem van de afwezige te vertalen door de behoeften te detecteren.
 - Wees nieuwsgierig naar de onderliggende intentie en behoefte van een bewoner
 - Alternatieve manieren inzetten om behoeften te detecteren
 - www.koesterbeelden.be
 - www.behoeftengebaserdezorg.be
 - ...

De stem van de afwezige vertalen door behoeften te detecteren.

Behoeftengebaseerde zorg.be

	Angele	Achiel	Yvonne	Wilfried	Valère	Flavie
5. NIET-FARMACOLOGISCHE BEHANDELINGEN						
VEILIGHEID Je voelt je goed in je vet, thuis. Je ervaart comfort en geen pijn of last.						
VAN BETEKENIS ZIJN Wie je bent, doet ertoe voor anderen.						
CONTINUÏTEIT Je ervaart verbinding tussen verleden, heden en toekomst.						
ERBD HOREN Je voelt je deel van een groep of ervaart betekenisvolle relaties met anderen.						
EEN DOEL HEBBEN De activiteiten die je doet, hebben een betekenisvolle richting.						
IETS BEREIKEN Je kan groeien en bent fier op wat je doet.						
AROMATHERAPIE is het aanwenden van zuivere essentiële oliën, - afkomstig van kruiden, bloemen en planten - met als doel het verbeteren van de algemene gezondheidstoestand en de levenskwaliteit van de bewoner.	⊙					
MASSAGE is een zorgzame aanraking van de huid van de bewoner waarbij met vloeiende ritmische bewegingen en zachte druk over de huid van de bewoner wordt gestreken met als doel het creëren van een rustige en positieve gemoedstoestand.	⊙	⊙				
SNOEZELLEN is het aangenaam prikkelen van zintuigen in een sfeervolle en veilige omgeving met behulp van licht, geluid, geur en aanraking om een gevoel van rust en ontspanning te creëren.	⊙	⊙	⊙			
REMINISCENTIEMOMENT is het in gesprek herinneringen van de bewoner ophalen en hem ervaringen opnieuw laten beleven, gestimuleerd door tastbare aanwijzingen zoals foto's, voorwerpen of muziek, om de bewoner een positief gevoel te geven.		⊙	⊙	⊙ ⊙		
HECHTINGSFIGUREN zijn personen, dieren of poppen die door hun regelmatige aanwezigheid een band creëren met als doel dat bewoners emotionele veiligheid en geborgenheid ontvangen of geven.	⊙	⊙	⊙	⊙	⊙	
PASSIEVE MUZIEKMOMENTEN zijn momenten waarbij een bewoner naar muziek of muzikalelementen (geluid, ritme, melodie en harmonie) luistert met als doel het bevorderen van het welzijn en het verbeteren van de levenskwaliteit.	⊙		⊙		⊙	
ACTIEVE MUZIEKMOMENTEN zijn momenten waarbij een bewoner of een groep bewoners actief betrokken zijn bij het inzetten van muziek in al z'n facetten (geluid, ritme, melodie en harmonie) met als doel het bevorderen van het welzijn en het verbeteren van de levenskwaliteit.		⊙		⊙ ⊙	⊙	⊙
BEWEGINGSMOMENTEN zijn momenten waarbij bewoners activiteiten uitvoeren die het lichaam in beweging brengen met als doel het verbeteren van de gezondheidstoestand en het welbevinden.	⊙		⊙	⊙ ⊙	⊙	
CREATIEVE MOMENTEN zijn momenten waarbij bewoners creatieve activiteiten uitvoeren met als doel het uiten van gevoelens en emoties of het hebben van een betekenisvolle dagbesteding.			⊙	⊙ ⊙	⊙	⊙

Wees nieuwsgierig naar de onderliggende intentie van gedrag.

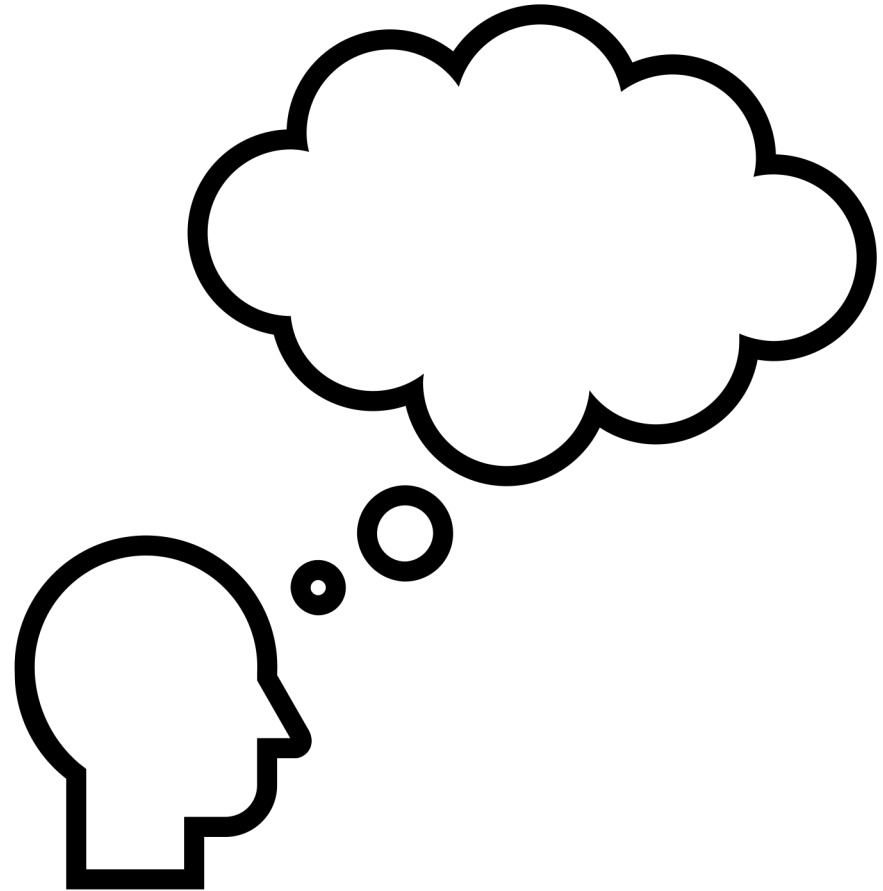
- Soms maakt vooral ook het gedrag van een bewoner de onderliggende behoefte zeer duidelijk.
- Wees dus zeer nieuwsgierig naar de onderliggende intentie van gedrag en vooral: oordeel niet.

Een voorbeeld: “een bewoner nam elke dag koekjes uit de keuken, veel koekjes. Hij kreeg een standje dat dit niet mocht”

Wat bleek de onderliggende intentie ?

- Hij wou medewerkers die iets extra deden voor hem, bedanken met een koekje. Hij wilde graag “teruggeven”. (behoefte)
- We lieten het team zoeken op welke manier deze bewoner dan wel “kon teruggeven”
- Hij werd verantwoordelijk zijn voor de hapjes en zoutjes bij het aperitief. Het geven en teruggeven is immers zeer betekenisvol voor hem.
- Erkenning geven zit in heel kleine dingen!

“Flow” is
besmettelijk!

Tip: creëer “flow” met een rijke agenda in de juiste sfeer

Beluisteren – bespreken - beslissen

Vertrouwde thema's	Voorbeelden van wat ook kan...
Maaltijden	Naar een andere organisatie van de zorgplanning
Activiteitenkalender	Aandacht en benadering van medewerkers
Inrichting en 'beleving' in de leefruimte	Introductie van nieuwe medewerkers/stagiairs
Gezamenlijke voorkeur TV-programma's	Gebruik van sociale media over de leefgroep
	Inzichten uit bewonersbevragingen (metingen)
	Acties voor en met de buurt
	Inrichting en onderhoud van de afdelingstuin

Tip: creëer een constructieve “flow” door de juiste vraagstelling.

- Denk heel goed na over de vraagstelling om te vermijden dat het overleg verzandt in een negatieve klaagsfeer. Mensen hebben immers de neiging om ‘inspraak’ in te vullen vanuit een negatieve bias of vooringenomenheid. We zien de problemen gemakkelijker dan de opportuniteiten. (dat is trouwens niet alleen bij de bewoners).
- Heb dus aandacht voor de **juiste vraagstelling** om een positieve flow te creëren voor een constructief overleg. Begin dus altijd met een positieve vraagstelling.

Onze tips:

- Maak open vragen niet té breed.
- Let op de 3/1 regel: vraag eerst 3 keer naar een positieve ervaring alvorens het 'verbeterpunt' te bespreken .

Een constructieve “flow” door positieve vraagstelling.

Positieve
vraagstelling

Verbeter-
suggestie

Vraag niet:	Maar vraag:
Hoe vind je de maaltijden?	Welk gerecht heeft je positief verrast? Welke 3 gerechten mogen zeker terugkeren op het menu? Wat vond je echt lekker? Waar wil je meer van zien? Waarvoor wil je de kok bedanken?
Wat moet beter? (Maaltijden)	Als je in consensus één suggestie meldt aan de kok, welke zou dat zijn?

Tip: denk in mogelijkheden en moedig realisaties aan.

- De behoeften zullen steeds groter zijn dan de middelen en de energie
- Maak keuzes > Laat bewoners kiezen!
- Iedere organisatie kan hiervoor criteria opstellen, mede gedreven door missie, visie, waarden en leidende principes
- Maar vooral: doe en met goesting...

Flow is besmettelijk: zoek de goesting!

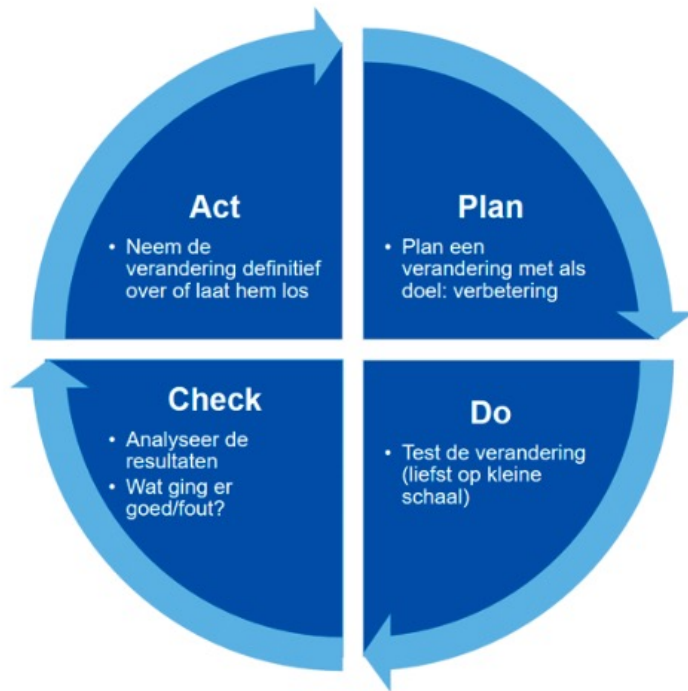
- Flow is besmettelijk. Medewerkers in “flow” steken bewoners aan.
- Zoek de goesting en bouw daarop verder. Goesting = flow.
- Goesting zit bij bewoners, medewerkers, familie, vrijwilligers, studenten, de buurt, ...
- Vermijd 'moetjes', die nemen de energie weg.
- Medewerkers krijgen meer energie als ze iets mogen doen dat aansluit bij hun talenten en interesses.

Flow is besmettelijk

- Stimuleer medewerkers om vanuit hun hobby's, interesses of andere gemeenschappelijkheden aansluiting te vinden bij de leefwereld van de bewoner. Dit maakt het contact met bewoners spontaner en geanimeerder.
- Denk bij bewoners ook vanuit mogelijkheden. Welke al dan niet verdrongen talenten zijn er aanwezig?
 - Misschien is er bij jullie ook wel een bewoner, die lerares was, die de nieuwe Indische medewerkers Nederlands kan bijbrengen?
 - Misschien wil een bewoner wel de verantwoordelijkheid over het bord met aanwezige medewerkers op zich nemen? De bewoner krijgt het gevoel terug 'nodig' te zijn. Dit geeft zingeving.

Sámen beslissen – sámen doen!

Bewoners kunnen ideeën voor verbeterprojecten aanbrengen

Bewoners worden betrokken in de PDCA van een project: samen beslissen, samen plannen, samen doen én samen evalueren.

Check steeds hoe de bewoners en de medewerkers het project ervaren hebben.

Zorgnetwerk Trento

Gepubliceerd door Steffi D'Hondt · 20 april om 19:48 ·

Als bewoners in de bewonersraad vragen om nog eens vlaaien te eten dan maken we dat toch gewoon zelf. We maakten het gisterennamiddag klaar, lieten het 12uur afkoelen en konden er vandaag tijdens het verwenontbijt (met verloren brood) van smullen.

Samen vieren!

- Vergeet vooral ook niet de successen te vieren
- Benoem en visualiseer de realisaties
- Benoem en visualiseer de topmomenten
- Deel mooie ervaringen (herhaaldelijk) in en rond de afdeling.

Inspraak van
familie en
mantelzorgers

Inspraak van familie en mantelzorgers

Mantelzorgers en familie hebben vaak verschillende behoeftes in het 'betrokken' zijn. We onderscheiden 5 behoeftes van betrokkenheid waarvoor we 5 platformen voorzien.

- 1/ Ik wil betrokken worden in de aanpak van leef- woon- zorgbehoefte van mijn dierbare
→ spreken in belang van de dierbare en/of eigen belang tijdens een **transdisciplinair gesprek met bewoner**
- 2/ Ik wil betrokken worden in het beleid van het WZC
→ spreken in ieders belang tijdens een **familieraad**
- 3/ Mijn mening delen vind ik belangrijk maar kan of wil geen tijd vrijmaken om in dialoog te gaan
→ vullen een **bevraging** zeker in
- 4/ Ik neem afstand en laat me enkel horen als het heel dichtbij komt (stille betrokkenen)
→ een **uitdagende dialoog** tijdens een **acute situatie**
- 5/ Ik zoek lotgenoten om mijn ervaringen mee te delen
→ zoeken een weg in eigen uitdagingen en behoeftes ikv verwerking tijdens een **praatgroep**

Inspraak van familie en mantelzorgers

De verschillende platformen zijn complementair. Er is geen “beste”. Hoe meer ze gecombineerd worden, des te sterker de verbinding met familie/mantelzorger zal zijn.

Het is essentieel om in de dagelijkse werking **een attitude van verbinding** aan te nemen in relatie met familie/mantelzorger. Dit is immers noodzakelijk en versterkend voor het woon-, leef- en zorggebeuren van de bewoner zelf.

De familieraad uitgelicht

- Op algemene uitnodiging
- **Gericht op familie/mantelzorg.**
Bewoner is natuurlijk ook welkom, maar het forum wordt inhoudelijk opgebouwd om in dialoog te gaan met familie/mantelzorg
- Wordt begeleid door gerichte afvaardiging van medewerkers (sterrollen, beleidsmedewerker, ...)

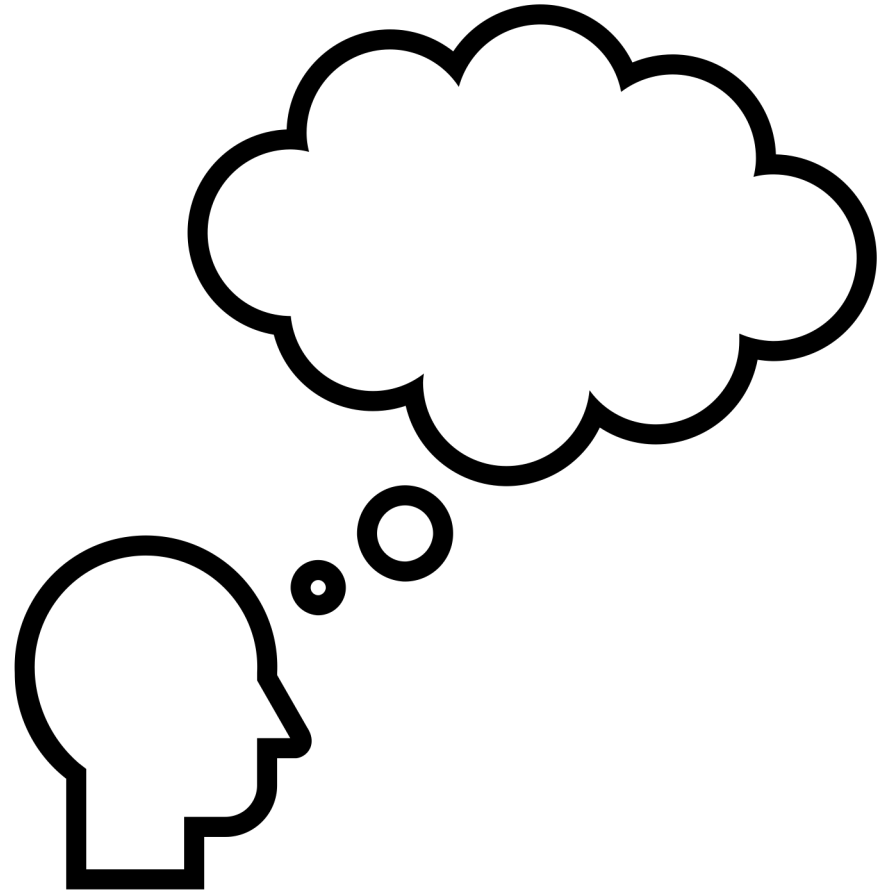
De familieraad uitgelicht:

- Rol van familie = **klankbord en advies** voor beleid van het WZC en de multidisciplinaire teams rond de bewoners
- Frequentie: 2x per jaar op voorwaarde dat er 4x per jaar bewonersparlement is
- Kadering en openheid is essentieel!
- Spelregels: het is duidelijk en bewaken dat er geen individuele cases besproken worden.

De familieraad : inhoudelijke dialoog

- Inhoudelijke **dialoog rond een afgesproken thema**.
- Belangrijk hierbij is dat de medewerkers de vinger aan de pols houden en aangeven welke thema's er leven bij de bezoekers. Thema's komen ook uit bevragingen
- Mogelijke thema's zijn dikwijls media-gestuurd: vb. Medicatieveiligheid, gebruik van psychofarmaca, fixatiebeleid, ...
- We geven inzicht hoe we als organisatie omgaan met dit thema (visie, wetgeving, uitwerking, sterkte/zwakte/uitdagingen, ...) en denken samen constructief na hoe we kunnen evolueren hierin (verwachting, mogelijkheden, prioriteiten, ...). Evolutie wordt gedeeld.

Participatie en flow:
hefbomen in de
organisatie

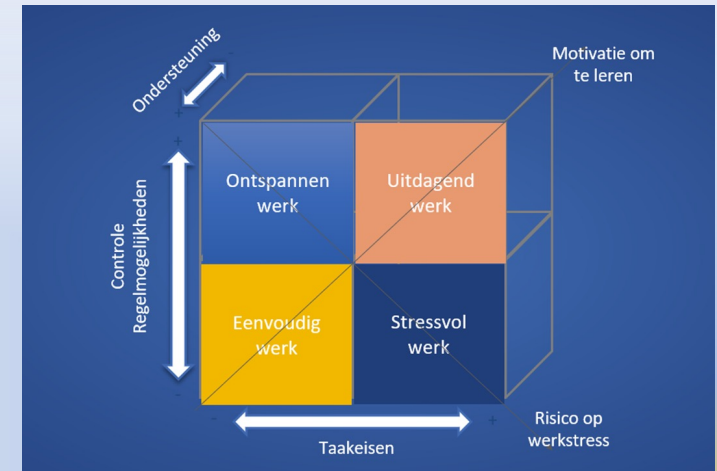

Laten wij 'flow' toe in onze organisatie?

GEDRAG = PERSOON x CONTEXT

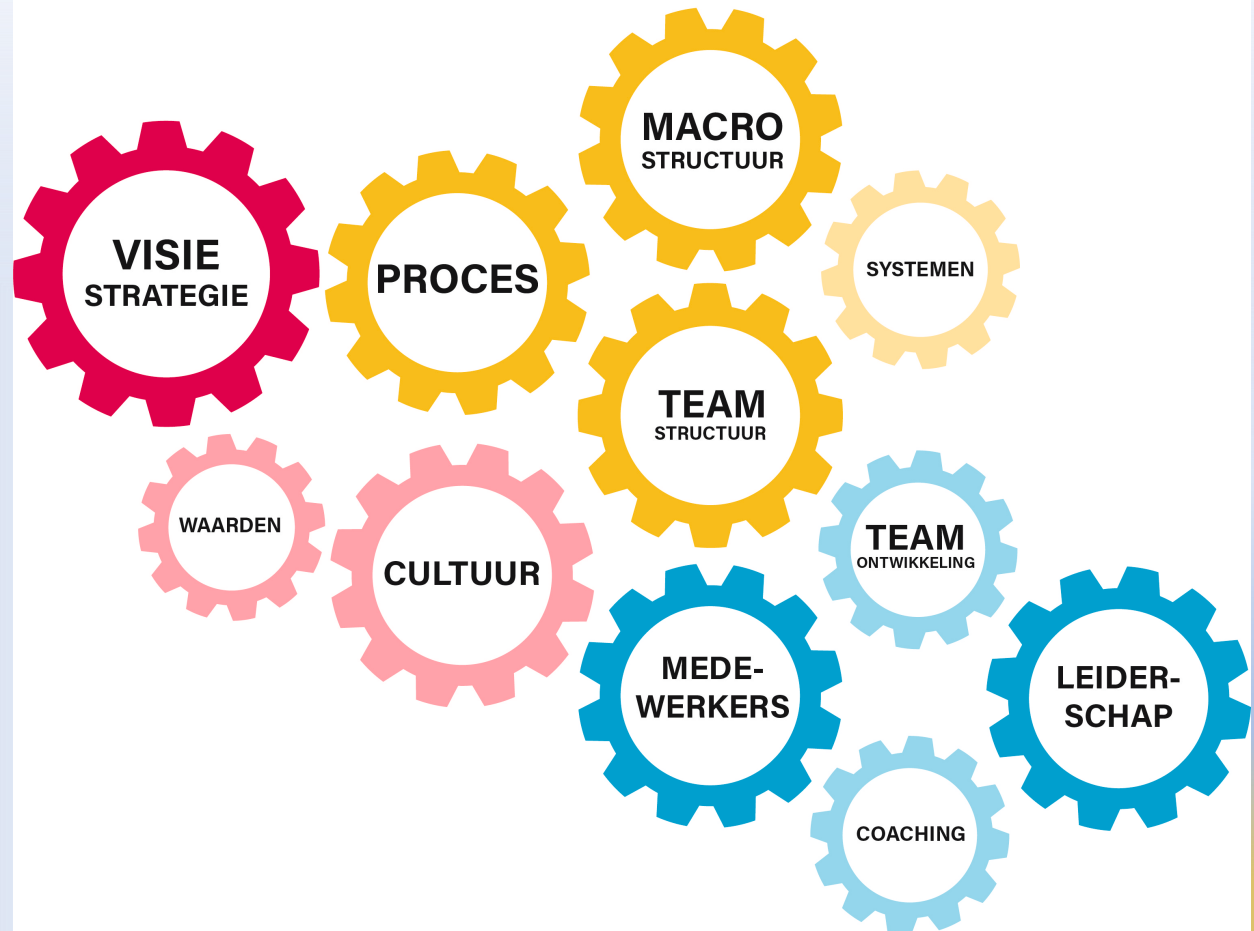
Bron: K. Lewin (Veldtheorie - Groepsdynamica)

Hefbomen en randvoorwaarden

Bewoners en medewerkers inspraak geven over het 'samen-leven' en 'samen-organiseren' van de afdeling, inspraak en autonomie bevorderen, kiezen voor relationele zorg vereist een aantal belangrijk randvoorwaarden.

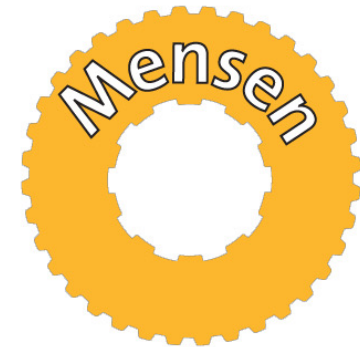
Deze randvoorwaarden vertonen een onderlinge samenhang en beïnvloeden elkaar

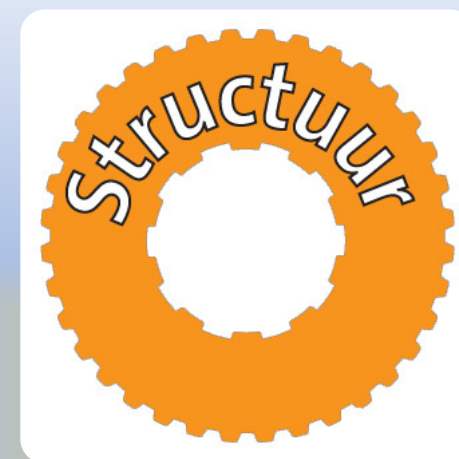
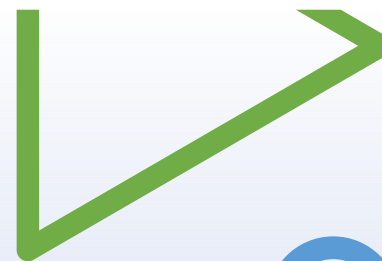

- Wees helder en oprecht over de waarden van de organisatie. Inspireer medewerkers, maak samen een droom...
- Werk aan een cultuur van betrokkenheid, kansen en participatieve beleidsvoering
- Actief verbinding opzoeken met elkaar en met de bewoners, hun familie en mantelzorgers is een basishouding voor relationele zorg.
- Zet de wifi aan. Wees continu alert voor behoeften en wensen.
- Zorg voor een 'groen licht' organisatiecultuur
- Stimuleer het 'out-of-the-box' denken

- **Inspireer!**
- Geef leiding vanuit vertrouwen en verbondenheid.
- Stimuleer initiatief bij medewerkers: geef ruimte aan teams en medewerkers om alle dagen het verschil te mogen maken in kleine dingen. Ondersteun en faciliteer.
- Breng behoeften, wensen, autonomie structureel op de agenda van het transdisciplinair overleg voorzien worden
- Bevraag 'het verschil' op teamoverleg
- **Maak verandering mogelijk...**
- Wees zelf ook toegankelijk voor bewoners, familie en medewerkers. Luister oprecht.

- Organiseer vanuit de woon- leef- zorgvraag van de bewoner en niet vanuit de systemen, procedures, gewoontes, ...
- Verander wat niet bijdraagt!
- Creëer de juiste organisatiestructuur: kleinschalige leefgroepen en teams met brede functies en rollen
- Maak teams samen verantwoordelijk voor de zorg én voor het leven op de afdeling.
- Maak verandering mogelijk!

Interessante linken

- www.tubbe.be
- www.woonleefwijzer.be
- www.behoeftengebaseerdezorg.be
- www.projectodette.be
- www.koesterbeelden.be
- www.trialooginwzc.be
- www.arteveldehogeschool.be/projecten/de-betekenisvolle-activiteitenmethode
- www.vives.be/nl/onderzoek/zorginnovatie-sociale-innovatie/sociaal-kapitaal-en-zorg-transitie
- www.workitects.be

Contactgegevens

Veerle Herst
veerle.herst@arteria.be
www.arteria.be

Karen Van Garsse
karen@kurrent.be
www.transformatieinzorg.be

Dirk Poppe
Dirk@wildezwanen.be
www.wildezwanen.be

Lynn Cools
lynn@bilobaverbindt.be
www.transformatieinzorg.be